

Trøllanes:

10 av 24 fólku- um eru børn

– Í tíðarskeiðum hava altíð verið fleiri børn á Trøllanesi, meðan aðrar tíðir eru eingi børn í bygdini, sigur bóndin á Kalsgarðinum, Jógvan Joensen

Anna Østerø (7 ár) og Jóhannus Kalsberg Joensen (4 ár) eru tvey av teimum 10 børnunum á Trøllanesi. Her spæla tey í hoynum uttanfyri fjósið hjá Jógvani saman við systkjunabarninum hjá Jóhannus, Søren Kalsberg Sørensen (3 ár) frá Viðareði, sum er komin at vitja

FRANTS JENSEN

Í løtuni eru 24 fastbúgvandi fólk á nordastu bygd á Kalsoyinni, Trøllanesi. Og ikki færri enn 10 av teimum eru 12 ár og yngri.

– Tað hevur altíð verið upp og niður, hvussu nógv børn hava verið í bygdini. Tað hevur víst seg at verða ávis tíðarskeið, tá ið tað hava verið nógv børn, og onnur tíðarskeið, tá ið næstan eingi børn hava verið í bygdini, sigur Jógvan Joensen í Innistovu í Trøllanesi.

– Tað vísir seg, at tey flestu eru smá í senn, og so er eitt tómróm, áðrenn nøkur børn koma aftur.

Ikki grundarlag fyri nógv fleiri

Sjálvt um tað í hesari - eini av teimum smæstu bygdunum í Føroyum - eru heili 10 børn av 24 búgvum, so heldur Jógvan tað ikki, at tað er so øgiliga nógv at tosa um.

– Tá ið eg sjálvur var smádrongur her í bygdini, vóru vit nógv fleiri børn. Í

einum tíðarskeiði uppá 26 ár vóru 26 børn í fyra hús-um. Men sjálvandi, tá var fólkatalið eisini meir enn tað er í dag.

Jógvan heldur tað ikki, at tað er grundarlag fyri nógv fleiri búgvum í bygdini. Í øllum førum ikki, um tey bara skulu hava landbrúkið at liva av.

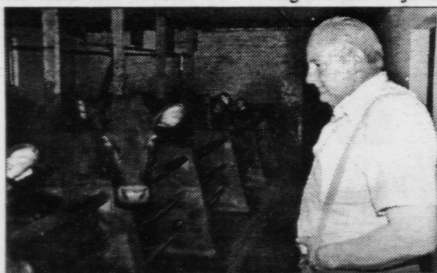
Og tað er ikki nógv annað enn landbrúk, sum fólkíð livir av á Trøllanesi. Teir eru triggir bøndur í bygdini. Okkurt lítið annað arbeiðið er eisini. Ein koyrir post út, ein ansar eftir vitanum á

Kallinum, onkur hevur nakrar tímar sum heima-hjálpi, sonur Jógvan arbeiðir sjálvur sum jarnsmíður, og onkur ferðast eisini til Klaksvíkar at arbeiða.

Jógvan heldur, at tað er eitt rimiligt tal av fólki, sum býr í bygdini í løtuni. Um tað verða nógv fleiri, so verður bara minni í part.

– Tað vísir seg eisini á tí uppvaksandi ættarliðnum, at tað eru nøkur, sum festa búgv her, meðan avlops-fólkíð ferð aðrastaðir; tey flestu teirra til Klaksvíkar.

– Nógvir av mínum javn-

Jógvan hevur um 20 neyt. 8 - 10 av teimum eru mjólkineyt

aldrum byrjaðu við at sigla úti, men lógust so uppá land aftur. Teir flestu av teimum búgva í Klaksvík í dag.

Eins nógv sum í Klaksvík

Men sjálvt um Jógvan roknar við, at nøkur av børnunum sum vaksa upp í bygdini festa búgv aðrastaðir í landinum, tá ið tey verða vaksin, so heldur hann tað ikki, at bygdin verður avtoftað.

– Nei, tað haldi eg ikki. Tað er gott at búgva her, og vit hava tað gott. Í framtíðin verður eisini brúk fyri fólki her í bygdini.

– Sjálvt um tað kanska er eitt sindur dýrari at keypa vanligar vørur her, so keypa vit ikki so nógv, sum kanska verður keypt í størri pláss-um, har fleiri handlar eru. Tá ið vit fara til handils, keypa vit tað, vit hava brúk fyri, men ikki meir. Í størri plássum trúgvi eg, at man verður freistaður at nýta nógv meiri pening. Sjálvt um vørur eru eitt sindur dýrari her í oynni, so vinna vit tað inn aftur við at vit brúka minni. Sjálvur gangi eg vanliga heldur ikki við peng-um uppá mær.

Eitt annað sum eisini kundi verið tikið sum tekin um, at bygdin heldur ikki fer at doyggja út, er nýbyggjan. Tølini eru kortini ikki tey stóru, men kortini, tá ið ein kann samanbera seg við Klaksvíkina, so kann tað tað siga nakað um stöðuna.

So stutt síðani sum í 1994 varð seinasta hús bygt í Trøllanesi. Tað var sonur Jógvan, sum bygdi. Hetta sama árið vóru eins nógv hús bygd í Klaksvík sum í Trøllanesi - eisini eitt.

Slaktað sjálvir

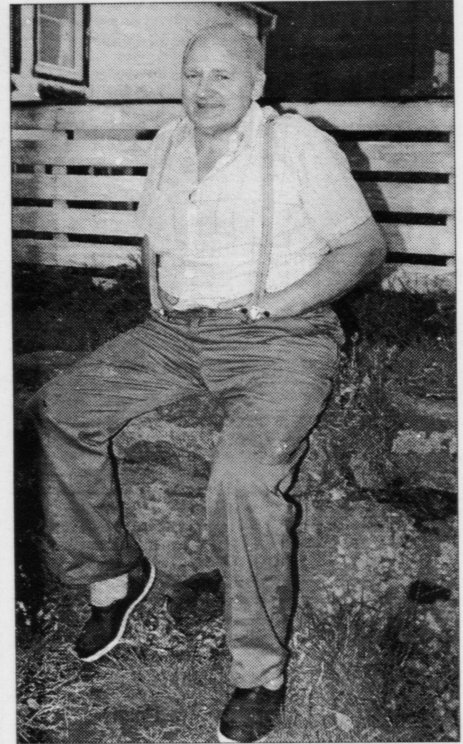
Jógvan festi Kalsgarð sum 31 ára gamal. Tað eru í ár 30 ár síðani, og hevur hann sostatt nærum helvtina av livinum staðið við ábyrgdini av garðinum. Sjálvur Kalsgarður er 5 merkur og 12 gyllin. Nakað er útskipt og tilsaman eru 8 merkur. Jógvan hevur 20 neyt, harav 8 - 10 eru mjólkineyt, umframt e-nar 150 seyðir.

– Um vit høvdu fingið loyvi til tað, høvdu vit eisini havt fleiri mjólkineyt. Men tað er soleiðis, at kvota er sett á, og vit sleppa ikki at hava meir.

Allir triggir bøndurnir á Trøllanesi hava mjólkineyt - eini 20 tilsaman. Mjólkineytini í Trøllanesi eru eisini tey einastu í oynni. Teir hava mjólkitauga at goyma mjólkina í, og nakrar ferðir um vikuna verður hon ferd til Havnar.

Alt slaktið verður tað gjørt í bygdini. Neytini hevur hann slaktað, sum hann altíð hevur verið vanur, í bygdini. Hann tekur sær eisini av søluni, sum mest fer til Klaksvíkar.

– Nú er slaktihús komið í Hósvík, men vit hava ikki slaktað nakað har enn. Men kanska vit fara at gera tað einaferð í framtíðini, sigur Jógvan.

Jógvan Joensen í Innistovu í Trøllanesi hevur sitið 30 ár við festinum í Kalsgarði. Hann metir avgjørt at tað er bygdini liv lagað í framtíðini

Nýggjasta húsið á Trøllanesi er bygt í 1994. Tað sæst fremst á myndini. Fjósið og súrhoysgjábrunnurin, sum eisini sæst fremst á myndini er eisini rættiliga nýtt

1025 lundar ein dag

Hóast teir finga nógvan lunda tann eina dagin í Hvannrök, hevur tað ikki hilstast væl higartil í ár

Um summarið ger Jógvan Joensen í Trøllanesi nakrar túrar við ferðafólki. Við á ferðini kunnu bæði verða útlendingar og færingar. Hesi fáa ein góða frágreiðing um tey ymisku støðini, og hvat er hent á hvørjum staði. Hetta finga vit eisini at hoyra í sendingini í Útvarpi Føroya »Fritíð og náttúra«, tá ið Jóhan Mortensen var ein túr við Jógvani norðalaga á Kalsoyinni.

Í hesi sendingini varð eisini komið inn á, hvussu tað hevði gingið at fleyga lunda í ár. Teir høvdu ikki

fingið tað nógvá tá. Næst síðst leygardag vóru teir aftur í Hvannrök, og tá gekk væl. Áttin var til vildar, og teir finga 1025 lundar henda dagin. Men tað hava ikki verið líkindi at farið aftur.

Tilsaman hava teir í ár fingið 2000 lundar uppá fyra dagar í Hvannrök.

Sjálvt um teir finga nógv henda eina dagin, so er tann samlaði fongurin ikki so góður í ár. 10. august er tann besta tíðin farin, so um árið skal gerast betur, skulu teir helst fáa onkrar dagar rættiliga skjótt.